

Beszámoló

az MFTTT ad hoc SDG munkacsoport 2018. évi tevékenységéről

Készült az MFTTT Intézőbizottságának 2018. december 10-i ülésére

Összhangban az MFTTT Intézőbizottság 17/2017.(XII.12.) számú határozatával Társaságunk ad hoc SDG¹ munkacsoportja az ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok elérésének szolgálatában 2018-ban tovább folytatta munkáját a hazai és nemzetközi kapcsolatok terén.

A. A 2018. évi tevékenység jellemző eseményei, kapcsolatai

1. Személyi vonatkozások

Munkacsoportunk 2018-ban kibővült. Tagjai: Dr. Remetey-Fülöpp Gábor, Palya Tamás, Dr. Zentai László professzor (új tagként), és Dr. Mihály Szabolcs, aki a munkacsoport képviselőjét is ellátja.

2. Promóciós célú előadások, cikkek és beszámolók

- a) **Cikk**, Mihály, Palya, Remetey: *MFTTT a fenntartható fejlődésért*, Geodézia és Kartográfia 2018/3;
- b) **Előadás**, EFGN² rendezvény, Budapest, 2018. március 21., *Mihály, Palya, Remetey: Az ENSZ Fenntartható Fejlődési célok és a hazai földmérés és térinformatika lehetőségei* címmel;
- c) **Előadás** a BME Zielinski Szilárd Szakkollégium rendezvényen, Budapest., 2018. május 4., Palya T.;
- d) **Előadás és cikk** konferencia kötetben, ICA³ ICC&GIS konferencia, Szozopol, 2018. június 18-23., *Zentai, Mihály, Palya, Remetey: Hungarian Activities, Geospatial Data And Services To Support The UN Agenda 2030 Implementation* címmel;
- e) **Felhasználások**, InterCarto-InterGIS rendezvény, Bonn, 2018. július, Remetey plenáris ülésen és kerekasztal vitában ismertette MFTTT munkacsoportunk tevékenységét és felhívta a figyelmet a New Yorkban éppen akkor folyó SDG HLPF⁴ politikai fórumhoz kapcsolódó ország-jelentésekre;
- f) **Tájékoztatók** horvát és görög releváns konferenciákon, Zentai L.;
- g) **Előadás, cikk** konferencia kötetben, és **úti jelentés**, XI. Európai Földrajzi és Statisztikai Fórum, Helsinki, 2018. október 16-18., *Palya, Mihály, Remetey, Zentai: Hungarian GIS Data For SDGs*;
- h) **Úti jelentés**, EuroGeographics POLKEN szakértői munkacsoport ülése, Helsinki, 2018. október 17., Palya T. javaslata a 2021. évi népszámlálásban statisztikai- és téradatok integrált felhasználására;
- i) **Előadás** a WGISS⁵ és GEO⁶ Week 2018 eseményekről, Fény-Tér-Kép konferencia, Gárdony, 2018. november 15-16. *Remetey: Földmegfigyeléssel a fenntartható fejlődési célok eléréséért*;
- j) **Beszámoló előadás**, GEO Week 2018, Kyoto, 2018. október 29., a GEO EO4SDG⁷ Kezdeményezés dokumentumtárához *Remetey et al.: Hungarian Contribution To EO4SDG* címmel készült anyag, amelyben munkacsoportunk promóciós jellegű tevékenysége mellett bemutatásra kerültek a földmegfigyelésekkel foglalkozó kutatóhelyek is Kristóf Dániel közreműködésével. Ez az első lépés volt. Elfogadva Hargitai Péter (HUNSPACE) felajánlkozását, szándékunkban állt öt csapatunkba kooptálni és az anyagot kiegészíteni a földmegfigyelési űripar szereplőinek bemutatásával. Az ESA több ilyen felmérést készített hazánkról, azok az anyagok is feltalálándók vagy beszerzendők. Mivel Remetey havi gyakoriságú webinar kapcsolatban áll az EO4SDG szakvezetéssel, egy újabb változat elhelyezése a GEO kezdeményezés dokumentum-tárába nem fog nehézséget jelenteni;
- k) **Tájékoztató** KKM ÚFF részére, Budapest, 2018. december 7-én. A GEO Week és WGISS novemberi rendezvény kapcsán az ÚTT elnöke és a KKM Úrkutatás felügyeletéért felelős miniszteri biztos által összehívott ÚTT ülésére meghívott Remetey F.G. javaslatot készített és adott elő a MÚI-nek a CEOS⁸-hoz való csatlakozása ügyében. Szerepeltette egy kibővített MÚI dokumentum készítésének fontosságát is, amely bemutatná a nemzeti téradat infrastruktúra, a műholdas földmegfigyelések és a statisztikai adatok integrált felhasználásával az SDG indikátorok mérésében, nyomon követésében és jelentés készítésében működő közzféra és magánszféra szervezeteket, és az MFTTT ad hoc munkacsoport által végzett promóciós munkát is.

3. Tevékenységünk dokumentálása, jegyzése itthon és nemzetközileg

- a) Működik az **RFG Napló** <https://hunagi8.blogspot.com/> az SDG, EO⁹, GI¹⁰ eseményekről, hírekről;
- b) Működik az ad hoc munkabizottság **Dokumentum tárháza**, <https://rfg155.wixsite.com/erfg> ;
- c) MFTTT ad hoc munkacsoportunk munkái szerepelnek a **Research Gate** web oldalon;
- d) **Levelezésben vagyunk** a nemzeti statisztikai intézetek és a nemzeti térképészeti ügynökségek képviselői közötti együttműködéssel foglalkozó **GISCO**-val, Luxemburgi találkozók, Palya T.;
- e) Az UNSSC¹¹ **SDG Tudásközpontból a továbbképzésekről** rendszeresen érkeznek információk;
- f) Szerepelünk az **IISD¹² levelezés listán**; MFTTT regisztráció: 2018. január 19-én, egyeztetve Ádám J. elnök úrral. Információkkal részt vettünk a Global Day of SDG Action felmérésben;
- g) Részvétel az Európai Fenntarthatósági Hét rendezvényen, 2018.április 26., Palya T.
- h) Az **SDG HLPF** 2018. júliusi fórumán
 - magyar szereplés, Remetey kiegészítése (Chapel Hill Message 2018),
 - az SDG HLPF Nyilatkozatban magyar eredmények, lásd a lábjegyzetet¹³,
 - SDGs Knowledge Platform, <https://sustainabledevelopment.un.org/memberstates/hungary>, **Voluntary National Review 2018: Main Messages of Hungary**, és nyilván magyar jelentések, nyilatkozatok, focal point stb. néhány évre visszamenőleg;
- i) A **GEO Kormányközi Földmegfigyelési Csoport** tevékenységét Remetey 2007 óta személyes részvételekkel követte, 2017-ig a GSDI¹⁴ és 2018-tól a MÚI szervezettől kapott mandátummal. Az Agenda 2030 indítását követően a GEO miniszteri értekezletén **2015. novemberben elfogadták a GI-18 EO4SDG kezdeményezést**. Remetey részt vett az EO4SDG találkozóin, az elsőt 2015. novemberben (Mexikóváros), majd 2016-ban (Szentpétervár) és 2018-ban (Kiotó). Külön meghívottja a webinaroknak, amelynek résztvevői a kezdeményezés végrehajtó bizottságának tagjai. Az MFTTT ad hoc munkacsoport **2017. és 2018. augusztusban beszámoló jelentés készített az MFTTT elnöke jóváhagyásával az EO4SDG számára**. 2018-ban a **GEO EO4SDG a magyar jelentést kivonatolva szerepeltette** saját előrehaladási jelentésében is, melyet ki is osztottak a GEO Week 2018 rendezvényen. **Ma azonban már többet várnak** promóciós tevékenységnél: olyan **alkalmazásokat és képességek bemutatását** várják, ahol a földmegfigyeléssel és téradatokkal effektíve támogatják az FF célok elérését, a **mutatók/indikátorok mérését, monitoringját, a nemzeti jelentés készítést**. A UN-GGIM¹⁵ pedig elvárja a **GI/EO/STAT adatok integrált felhasználását**.
- j) A **CEOS, a Földmegfigyelési Műholdak Bizottsága** a GEO műholdas karja. 34 ügynökség, 28 társult szervezet alkotja, akik 160 földmegfigyelési műholdat menedzselnek. Öt munkacsoportjuk van. Remetey 2006 óta személyes résztvevője WGISS találkozóknak 2017-ig GSDI mezben, 2018. október óta MÚI mandátummal. Az **MFTTT ad hoc munkacsoport tevékenységéről a WGISS plenáris ülései számára 2017-ban két alkalommal (Annapolis, Peking) és 2018 októberében (Oberpfaffenhofen) készült tájékoztatás**.
- k) Kezdeményezés FÖMI-KSH adatintegráció ügyében, Mihály Sz. és Palya T.

B. Következtetések és javaslatok a jövőre

Az ENSZ Agenda 2030 végrehajtása folyamán kitüntetett figyelmet kíván és érdemel a Fenntartható Fejlődési Célok indikátorainak mérése, nyomon követése és a beszámolási kötelezettségek teljesítése statisztikai, GI és EO adatok segítségével.

Az ehhez szükséges politikák, akciók és együttműködések kialakítása, a szükséges tudásbázis megteremtése, a humán erőforrások bevetése, a szervezeti és pénzügyi háttér biztosítása a résztvevő országoktól egyenként és nemzetközi együttműködésben komoly erőfeszítéseket kíván.

Magyarországon a SDG direkt kiszolgálása EO/GI eszközökkel még nem valósult meg. Az MFTTT ad hoc munkacsoportja 2017 és 2018 évek folyamán előkészítési munkákat végzett, a partnerség ösztönzésével és elősegítésével foglalkozott a közszféra és a magánszféra érdekcsoportjait elérve.

1. Helyzetelemzés és következtetések a 2018. évi tevékenység alapján

- a) Az MFTTT ad hoc munkacsoport, s így maga **az MFTTT 2018-ban tovább erősítette az Agenda 2030 hazai fogadókészségét** és katalizátor szerepet töltött be az EO és GI érdekeltségű hazai intézmények, a jogszabályalkotás, a kormányzat, szakmai ipar, akadémia és oktatás területén.
- b) Az MFTTT és annak önkéntes ad hoc munkacsoportja az ENSZ Agenda2030 célkitűzéseinek az indikátorok mérésében, nyomon követésében és a jelentéstételben a GI/EO adatok szerepének és fontosságának a szakmai szereplők körében történő tudatosításával és népszerűsítésével 2018-ban is eredményesen járult hozzá a Fenntartható Fejlődési Célok 17.[16] és 17.[17] számú alcéljainak¹⁶ megvalósításához.

Ezt a teljesítményt az ENSz SDG Magas Szintű Politikai Fórumának címzendő jövő évi Önkéntes Magyar Nemzeti Beszámolóban (Voluntary National Review of Hungary) és az EO4SDG csoport jelentésében szerepeltetni szükséges.

- c) Magyarországon feladat a jövőben fokozni, ill. egyáltalán valóssá tenni a GI és EO adatok, szolgáltatások és szereplők bevonását, s ezért rendkívül hangsúlyos
 - a hazai GI és EO **érdekeltek bevonásának** folytatása,
 - az **együttműködések erősítése az ENSZ-hez tartozó és az SDG-t szolgáló testületekkel** itthon és nemzetközileg,
 - az SDG teljesítését segítő GI és EO adatok **szolgáltatásának valóssá tétele** és az SDG-hez kapcsolódó **jogszabályok alkotása**,
 - **a magyar Nemzeti Térinformációs Infrastruktúra felállítása**, az ehhez szükséges jogszabályok megteremtése, ezen Infrastruktúra és a vonatkozó adatpolitika hatékony működtetése, valamint a kapcsolódó szervezetek, érdekeltek, szolgáltatások és adatok interoperabilitása.
- d) **Statisztikai, földmegfigyelési és térinformatikai adatok integrációja:** A Fenntartható Fejlődési Célok teljesítéséhez és a teljesítés méréséhez, nyomon követéséhez és lejelentéséhez kitüntetett figyelmet kíván a statisztikai, a GI és az EO adatok integrációja. Ezt eddig Magyarországon nem sikerült megoldani. Ez a közeli jövő elsődleges feladata: az érintett intézmények és érdekeltek meggyőzése és érdekelte tétele, a kormányzati szféra meggyőzése, a vonatkozó jogszabályok megteremtése és az integráció hazai és ENSz szintű megteremtése.

A feladat tehát a GI, az EO és a statisztikai adatok és szolgáltatások SDG célú integrációja, **ami egyik oldalról** a statisztikai adatgazda KSH, **másik oldalról** pedig a térinformációs alapadat gazda állami földmérés és térképészet, a tematikus tér-alapadat gazda szakintézmények, továbbá a földmegfigyelési adatok ügyében érintett úripar, a MŰI és a FIR adatkezelő **közötti integrációt és az interoperabilitás működését** jelenti.

- e) 2018-tól **kormányzati szerepet kapott az Agenda 2030 feladatainak hazai koordinálása**, különös tekintettel a multilaterális összefüggésekre — a Külgazdasági és Külügyminiszter irányítása alatt működő ENSZ Főosztály kereteiben. Más, alapítványi keretek között működő Agenda 2030 érdekeltségű szervezet létrehozásáról is van hír. Ugyanebben a Minisztériumban működik a földmegfigyelési témában alapvető szerepet játszó **Úrkutatásért Felelős Főosztály**.

2. Javaslatok

Tekintve a Fenntartható Fejlesztési Célok megvalósításához kapcsolódó feladatok összetettségét, multilaterális és multiszektorális jellegét, a nemzetközi együttműködések sokféleségét, az érdekeltek és működési formáik sokféleségét, valamint a fenntarthatóság ügyében érintett ipari, gazdasági és környezeti szereplőket, a magánszféra és a vállalkozások fenntarthatósággal kapcsolatos gyakori „érdektelenségét”, az alábbi **javaslatok** fogalmazhatók meg:

- a) **Az MFTTT ad hoc munkacsoportja** felé most már elvárás, hogy az Agenda2030 célkitűzéseinek kapcsán az ENSz által működtetett és más nemzetközi kötelékben működő szervezetek és fórumok¹⁷ munkájában, tudás anyagaik elsajátításában és hazai terjesztésében, valamint az SDG munkálatok EO/GI támogatásában **az előző évekhez képest magasabb szinten vegyen részt** a vonatkozó hazai feladatok megoldása érdekében.
- b) Az SDG teljesítésének EO és GI adatokkal történő hivatalos támogatási munkálatainak hazai beindítása érdekében **megalapozott, hogy az MFTTT és munkacsoportja**

- konkrét elképzelésekkel **keresse meg** a hatni hivatott és képes kormányzati szerveket, így kifejezetten (de nem kizárólagosan) a KKM ENSZ Főosztályán működő, az **Agenda2030 ügyében felelős szervezeti egységet** és az SDG megvalósításával foglalkozó **kormányzati, nonprofit és alapítványi szervezeteket**,
 - az SDG célú földmegfigyelési adatok ügyében **együttműködést kezdeményezzen a KKM Űrkutatásért Felelős Főosztályával** és a **FIR fenntartásáért felelős intézménnyel**,
 - az SDG célú térinformatikai adatok ügyében elsősorban kormányzati szinten **szorgalmazza** és segítse elő a **Nemzeti Téradat Infrastruktúra létrehozását Magyarországon**,
 - konkrét elképzelésekkel keresse meg a **statisztikai, a térinformatikai és a földmegfigyelési adatok integrált** alkalmazását befolyásolni képes intézményeket, szervezeteket,
- c) Humán erőforrás-, idő- és költségigényes feladatokról van tehát szó, aminek végrehajtása céljából **szükséges, hogy az MFTTT és vezetése**
- **támogassa az ad hoc munkacsoport kibővítését**, első lépésben a térinformatika és földmegfigyelési ipar vonalát képviselő HUNSPACE képviselőjével, Hargitai Péter kollégával,
 - **adjon kiterjedt mandátumot** az ad hoc munkacsoportnak,
 - kutasson fel, pályázzon meg és használjon fel **célirányos pénzügyi kereteket**.
- d) Kérjük az MFTTT Intézőbizottságot, hogy a 2018. évi tevékenységét, jellemző események eredményeit és kialakított kapcsolatok tekintetében elért eredményeket elfogadni, az MFTTT ad hoc munkacsoport mandátumát megerősíteni, a jövőben követendő irányokat, tevékenységi és létszám-bővítési javaslatokat megerősíteni, s a végrehajtást támogatni szíveskedjen.

Az MFTTT ad hoc munkacsoportja köszönetét fejezi ki az MFTTT Intézőbizottságának és az MFTTT vezetősége részéről Dr. Ádám József elnök úrnak és a kapcsolattartó Iván Gyula főtitkárhelyettes úrnak támogatásukért, amivel elősegítették az ENSz Agenda 2030 FFC hazai megvalósítását szolgáló földmegfigyelési és térinformatikai adatok hazai alkalmazása terén szükséges szaktársadalmi készségek kedvező irányú alakítását.

Budapest, 2018. december 10.

Az MFTTT ad hoc munkacsoport képviselőjében: Dr. Mihály Szabolcs, az MFTTT tagja

¹ SDG – Magyarul is elfogadott rövidítés, Sustainable Development Goals, Fenntartható Fejlődési Célok

² EFGN – Európai Földmérők és Geoinformatikusok Napja

³ ICA – International Cartographic Association, Nemzetközi Térképészeti Társulás

⁴ HLPF – High Level Political Forum, az ENSz mellett működő összerdekeltségi SDG-politikai világ fórum

⁵ WGISS – Working Group for Information Systems and Services, a CEOS egyik munkacsoportja

⁶ GEO – Group on Earth Observations, kormányközi szakmai szervezet

⁷ EO4SDG – Earth Observation for SDG, a GEO keretei között működő SDG célú földmegfigyelési csoport

⁸ CEOS – Committee on Earth Observation Satellites, kormányközi szakmai szervezet

⁹ EO – Earth Observation, földmegfigyelések, földmegfigyelési adatok

¹⁰ GI – Térinformáció, térinformációs adatok

¹¹ UNSSC - UN System Staff College

¹² IISD - International Institute for Sustainable Development, Nemzetközi Fenntartható Fejlődési Intézet, 1990

¹³ Hungary was another country that submitted its Volunteer National Review report at the 2018 HLPF. Efforts aiming to emphasize opportunities and challenges for geospatial data stakeholders in the SDG context in Hungary include activities by a committed team of volunteers mandated by the Hungarian Society of Surveying, Mapping and Remote Sensing (MFTTT) to contribute to the implementation of the SDGs by identifying and promoting the use of geospatial and EO data. These efforts, inspired partly by EO4SDG and the Global Spatial Data Infrastructure Association, have focused on enhancing multistakeholder partnerships – for instance, between the MFTTT and the Hungarian Space Office -in support of EO integration in national SDG monitoring and implementation process.

¹⁴ GSDI – Global Spatial Data Infrastructure, Globális Téradat Infrastruktúra

¹⁵ UN GGIM – United Nations Initiative on Global Geospatial Information Management, az ENSz Globális Térinformációs Menedzsment . A GGIM Titkárságát az ENSz Statisztikai Részlege fogadta be, az az intézmény, amely a nemzeti jelentéseket gyűjti.

¹⁶ 17. Partnerség a célok eléréséért. Az érdekcsoportok közötti partnerségek

[16] A fenntartható fejlődés érdekében a globális partnerség erősítése, kiegészítve a több érdekcsoportot bevonó partnerségekkel, amelyek mobilizálják és megosztják a tudást, szakértelmet, technológiát és pénzügyi forrásokat a fenntartható fejlődési célok elérésének támogatása érdekében minden országban, de különösen a fejlődő országokban

[17] Hatékony partnerségek ösztönzése és elősegítése a közszférában, a köz-és magánszféra, valamint a civil társadalom között, építve a partnerségek tapasztalataira és erőforrásokkal kapcsolatos stratégiáira

¹⁷ PI. UN STAT, UN GGIM, GEO, CEOS, EO4SDG, Action4SDG, HLPF, IISD, ISDE stb.